

## Scenariusz zajęć edukacyjnych na konkurs z okazji 200 urodzin Fryderyka Chopina

**Autor scenariusza:** Beata Irzyk

**Adres zamieszkania:** 36-065 Dynów

**Telefon kontaktowy:**

**Adres e-mail:** [beta10@wp.pl](mailto:beta10@wp.pl)

**Wykonywany zawód:** nauczycielka języka polskiego

**Miejsce pracy:** Zespół Szkół Zawodowych im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Dynowie

**Typ szkoły:** szkoła ponadgimnazjalna

**Etap kształcenia:** IV

**Rodzaj zajęć:** lekcja języka polskiego

**Temat zajęć:** [Magia Fryderyka Chopina i jego muzyki.](#)

**Wymiar czasu:** 45 minut

### **Cele kształcenia:**

#### **Cele ogólne:**

- przybliżenie uczniom postaci wielkiego kompozytora Fryderyka Chopina oraz jego dorobku artystycznego;
- uwrażliwienie na piękno muzyki polskiej;
- kształtowanie postawy patriotycznej i poszanowania dorobku kultury polskiej;
- zwrócenie uwagi na fakt przywiązania artysty do kraju ojczystego;
- uzmysłowienie, jaką rolę odegrał kompozytor w krzewieniu polskośći w trudnych dla narodu chwilach;
- zwrócenie uwagi na fakt, że media odgrywają dużą rolę w promowaniu kultury polskiej w kraju i na świecie;

#### **Cele szczegółowe:**

##### *WIADOMOŚCI:*

Uczeń zna, wie:

- fakty z życia kompozytora i jego dorobek muzyczny;
- pojęcia: polonez, mazurek, etiuda, preludium, scherzo, nokturn;
- najważniejsze dzieła muzyczne kompozytora;
- zasady konstruowania wywiadu telewizyjnego;
- warsztat pracy dziennikarza telewizyjnego i filmowca;
- podstawowe wyznaczniki dzieła filmowego;

##### *UMIEJĘTNOŚCI:*

Uczeń umie, potrafi:

- właściwie posługiwać się terminami muzycznymi poznanymi podczas zajęć;
- korzystać z różnych źródeł informacji i wykorzystywać je w praktyce;
- rozpoznać wybitne kompozycje muzyczne Fryderyka Chopina oraz teksty poetyckie inspirowane jego postacią;
- budować krótkie wypowiedzi ustne na konkretny temat;
- wykorzystywać zdobytą wiedzę w praktyce;

#### **Metody kształcenia :**

- oglądowa (pokaz)
- podająca (wykład)

- problemowe (aktywizujące – drama, gry dydaktyczne)

**Formy organizacyjne pracy uczniów:** zbiorowa, indywidualna

**Środki dydaktyczne:**

- komputer oraz projektor
- prezentacja multimedialna „Jak stworzyć dzieło filmowe – na podstawie filmu Jerzego Antczaka i Jadwigi Barańskiej „Chopin. Pragnienie miłości”
- reprodukcje dzieł malarskich zawierające portrety Fryderyka Chopina, jego rodziny oraz miejsc bliskich sercu kompozytora
- fragmenty wypowiedzi o kompozytorze
- odtwarzacz płyt CD
- płyta z kompozycjami Fryderyka Chopina
- nagranie z piosenką Anny German „List do Chopina” oraz fragment piosenki włoskiego wokalisty Gazebo „I like Chopin”

**Materiały pomocnicze:**

- wykaz najważniejszych kompozycji Fryderyka Chopina
- wybór tekstów poetyckich inspirowanych twórczością kompozytora

**Czas trwania zajęć:** 1 jednostka lekcyjna

**Bibliografia:**

- 1.Chopin. Pragnienie miłości. W: Film Polski. PL. Internetowa baza filmu polskiego. Dostępne w internecie: [www.filmpolski.pl/](http://www.filmpolski.pl/)
- 2.Czartkowski Adam, Jeżewska Zofia: Fryderyk Chopin. Wyd. 4. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1970.
- 3.Koźliński Marcin: Efekty specjalne. Film amatorski. Dostępne w internecie: [www.sfx.com.pl/realizacja/plany/plany.html](http://www.sfx.com.pl/realizacja/plany/plany.html)
4. Łopalewski Tadeusz: Fryderyk. Wyd. 2.Lublin: Wydawnictwo Lubelskie, 1970.
5. Mayznel Tadeusz: Chopin. Wyd. 3. Warszawa: Instytut Wydawniczy Nasza Księgarnia, 1962.
- 6.Werner Andrzej: To jest kino. Wyd.1. Warszawa: Wydawnictwo Piotra Marciszuka Stentor. 1999.

**Uwagi do lekcji:**

Przygotowany przeze mnie scenariusz lekcji poświęcony jest postaci znakomitego kompozytora Fryderyka Chopina i jego muzyce. Inspiracją do jego napisania były 2 popularne programy telewizyjne „ROZMOWY W TOKU” i „JAKA TO MELODIA?”. Zajęcia wykorzystują formę tych programów, choć poszerzone zostały o nowe elementy. Młodzież uczy się w ten sposób obcowania z mediami, poznaje różne formy pracy dziennikarskiej oraz tworzywo dzieła filmowego, uczy się też etapów powstawania filmu i realizowania programu telewizyjnego. Lekcja ma uświadomić młodzieży, jak wielki wpływ miał Fryderyk Chopin na podtrzymywanie ducha polskości i tożsamości narodowej – wartości ważne nie tylko w przeszłości, ale i dziś.

**Przebieg lekcji:**

**I. FAZA WPROWADZAJĄCA**

Dwa tygodnie przed planowaną lekcją dwóch chętnych uczniów, pod kierunkiem nauczyciela, przygotowuje scenkę dramową w formie talk show, z Fryderykiem Chopinem w roli głównej. Nauczyciel informuje uczniów o planowanej lekcji i prosi o zapoznanie się z biografią kompozytora i przygotowaniem kilku pytań, które można będzie skierować do „pseudo Chopina” podczas zajęć. Wszyscy uczniowie zobowiązani są również do zapoznania się z najważniejszymi kompozycjami artysty oraz z utworami poetyckimi, których inspiracją stał się Fryderyk Chopin. Nauczyciel podaje wybór kompozycji i wierszy. (**załącznik nr 1**)

## II. FAZA REALIZACYJNA (30 min.)

1. Czynności organizacyjno – porządkowe:
  - a). sprawdzenie obecności uczniów,
  - b). sprawdzenie zadania domowego,
  - c). podanie tematu i zapisanie punktów do zeszytu:
1. **O muzyce, kobietach i podróżach – rozmowa z Fryderykiem Chopinem.**
2. **Jak stworzyć dzieło filmowe – na podstawie filmu Jerzego Antczaka i Jadwigi Barańskiej „Chopin. Pragnienie miłości”.**
3. **Jaka to melodia, jaki to wiersz?- quiz literacko-muzyczny.**

### 2. Wprowadzenie do tematu lekcji:

a). Nauczyciel przybiera rolę spikera telewizyjnego, który zapowiada „talk show edukacyjny” pt. **Magia Fryderyka Chopina i jego muzyki**. Następnie prosi uczniów o wysłuchanie nagrania **Anny German „List do Chopina”** oraz krótkiego wykładu: (połączonego z pokazem materiałów):

*W 2010 roku przypada 200 rocznica urodzin genialnego kompozytora, pianisty, nauczyciela – Fryderyka Franciszka Chopina. Podczas dzisiejszego talk show spróbujemy odślonić najciekawsze rysy osobowości Chopina, zastanowić się nad fenomenem jego muzyki oraz wykazać, że swoją postawą dawał świadectwo ogromnego przywiązania do ojczyzny. Dzisiejszy blok edukacyjny podzielony jest na trzy części – w studiu nr 1 wysłuchamy rozmowy z Fryderykiem Chopinem, który opowie nam o swej muzyce, kobietach i podróżach, następnie, w studiu nr 2 obejrzymy prezentację multimedialną: **Jak stworzyć dzieło filmowe – na podstawie filmu Jerzego Antczaka i Jadwigi Barańskiej „Chopin. Pragnienie miłości”**, na zakończenie programu zapraszam wszystkich do udziału w quizie literacko – muzycznym „**Jaka to melodia, jaki to wiersz?**”.*

*Śmiało można stwierdzić, że Fryderyk Chopin zasłużył na miano geniusza, patrioty, który swoją muzyką poruszył ludzkie serca. Gdy w 1829 r. kończył Szkołę Główną Muzyki w Warszawie, jego profesor **Józef Elsner** napisał: „szczególna zdatność, geniusz muzyczny”. Dwa lata później, kompozytor **Robert Schumann**, usłyszawszy jego grę, powiedział krótko: „Panowie, czapki z głów, oto geniusz”.*

*Wielu badaczy jego życia podkreśla, że myślał on o rzeczywistości jedynie w kategoriach „sprawy polskiej”. Muzyka Chopina na wskroś przepojona jest polskością. Potwierdził to wielki kompozytor i żarliwy patriota polski **Ignacy Paderewski**, mówiąc w czasie uroczystości obchodzonej we Lwowie w 1910 roku, w setną rocznicę urodzin Chopina: „On nasz a my Jego, albowiem w nim się objawiła cała nasza zbiorowa dusza”.*

*Inspiracje do swoich kompozycji czerpał z otaczającej go rzeczywistości, muzyki ludowej Mazowsza i nie jest dziwne, że jego utwory już zawsze będą kojarzyć z melancholią tutejszego pejzażu Jego mazurki brzmią całą urodą polskiej wsi, szumią łanami zbóż, pachną wonnymi łąkami, widać w nich chałupy kryte słomianą strzechą, drogi obsadzone topolami i wierzbami, a także ludzi – siewców, żeńców, oraczy i prządki.*

*Należy pamiętać, że wiele utworów Chopina powstało pod wpływem ważnych wydarzeń w dziejach Polski. Gdy dowiedział się o klęsce powstania listopadowego był zrozpaczony, obawiał się o los najbliższych i walczących w powstaniu przyjaciół. Wtedy też powstały utwory: **Etiuda c-moll**, zwana później „Rewolucyjną” oraz **Preludia d-moll i a-moll**.*

*W jego utworach, w balladach, mazurkach i polonezach ukryta jest dramatyczna historia Polski i gorący, polski patriotyzm. O sile działania wyrazu patriotycznego dzieł Chopina pisał jego wielbiciel, sławny romantyk **Robert Schumann**: „Gdyby samowładny monarcha północy wiedział, jak niebezpieczny wróg grozi mu w dziełach Chopina, w pełnych prostoty jego mazurkach, zabroniłby w swym państwie wykonywania tych utworów: są to armaty ukryte wśród kwiatów”.*

*O historycznej roli muzyki Chopina w życiu narodu napisał też **Karol Szymanowski**, uznany za następcę Chopina: „Był on istnym darem niebios zesłanym nam w najcięższej godzinie niewoli. Jest istotnie coś czarodziejskiego w tym fakcie, że zjawił się On nagle w chwili, gdy był nam*

historycznie najbardziej potrzebny. Krzepił serca polskie razem z Mickiewiczem, Moniuszką, Matejką i Sienkiewiczem”.

Chopin nigdy nie manifestował swojego patriotyzmu, miłość do Ojczyzny uważał za obowiązek i honor. Na emigracji garnął się do rodaków, wspierał ich finansowo i cenił wyżej od królów, książąt i ambasadorów, dla których grywał. Rosnąca sława kompozytora na emigracji ściągnęła uwagę ambasadora Rosji, który zaproponował mu tytuł nadwornego muzyka cesarza rosyjskiego. Chopin odmówił, argumentując: „Jakkolwiek nie brałem udziału w powstaniu 1831 r., gdyż byłem za młody, to jednak sercem byłem z tymi, co je robili. Dlatego uważam się za emigranta, który to tytuł nie pozwala mi przyjąć innego.” Wypowiedź ta zamknęła mu na zawsze powrót do kraju. Warto też dodać, że ostatnim jego publicznym występem był koncert w Londynie w 1848 r. na rzecz polskich emigrantów, weteranów powstania listopadowego.

**Dorobek artystyczny Chopina jest ogromny. Jest on autorem 57 mazurków, będących miniaturowymi arcydziełami muzyki fortepianowej, 16 polonezów, 25 walców, 27 etiud, 24 preludiów, stworzonych głównie podczas pobytu na Majorce, 19 nokturnów, 4 ballad, inspirowanych utworami Adama Mickiewicza, 19 pieśni. Napisał też 4 scherza, 4 sonaty, 2 koncerty fortepianowe. Geniusz jego muzyki przejawiał się w twórczym syntetyzowaniu elementów ówczesnej kultury muzycznej oraz wytyczeniu nowych dróg w twórczości fortepianowej poprzez nowatorstwo w dziedzinie harmoniki i techniki pianistycznej, a przede wszystkim w stworzeniu niepowtarzalnego, rozpoznawalnego od pierwszych taktów, stylu muzycznego. W jego kompozycjach widoczny jest indywidualny, romantyczny styl, charakteryzujący się lekkością i wirtuozostwem.**

Muzyka Chopina symbolizowała w okresie zaborów uczucia patriotyczne, jej kult znalazł odbicie w powstaniu Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. F. Chopina w Warszawie w 1927 r., zainicjowanego przez profesora Jerzego Żurawlewa oraz Instytutu im. F. Chopina. Od 1946 r. odbywa się Festiwal Chopinowski w Dusznikach, od 1959 r. w Mariańskich Łaźniach.

Istotą tego fenomenu, jakim jest muzyka Chopina, trafiająca do milionowych kręgów słuchaczy na całym świecie swym wewnętrznym przekazem, wydaje się głębia zawartej w niej artystycznej prawdy, ładunek treści osobistych, przeniesionych poprzez geniusz twórcy do obszaru sztuki o charakterze uniwersalnym i ponadczasowym.

Wielkość Chopina i jego dzieła ocenił **Cyprian Norwid** pisząc: „Rodem Warszawianin, sercem Polak, a talentem świata obywatel”.

Przenieśmy się teraz do studia numer 1. Za moment wysłuchamy rozmowy z genialnym polskim kompozytorem, światowej sławy – Fryderykiem Chopinem. Oddaje głos moim młodszym kolegom.

b). Po wykładzie nauczyciela inicjatywę przejmują uczniowie. Prezentują scenkę dramatyczną – „**O muzyce, kobietach i podróżach – rozmowa z Fryderykiem Chopinem**”. ( Przygotowaną wcześniej scenkę odgrywa dwóch uczniów – jeden jest prowadzącym, drugi wciela się w postać kompozytora. Można wykorzystać w niej różne elementy np. dźwiękowe, muzykę Fryderyka Chopina, kostiumy, rekwizyty itp. Wszystko zależy od pomysłowości i inicjatywy uczniów. Pozostali uczniowie włączają się do rozmowy, kierują swoje pytania do „pseudo Chopina”. ) ( **załącznik nr 2** )

c). Kolejnym elementem lekcji jest pokaz multimedialny inspirowany filmem o Chopinie pt. **Jak stworzyć dzieło filmowe – na podstawie filmu Jerzego Antczaka i Jadwigi Barańskiej „Chopin. Pragnienie miłości”**.

(Uczniowie zapoznają się z najważniejszymi wyznacznikami dzieła filmowego, poznają warsztat pracy filmowca. Prezentacja może być przygotowana i omówiona przez uczniów.)( **załącznik nr 3** )

### III. FAZA PODSUMOWUJĄCA (15 min.)

1. Podsumowaniem lekcji jest quiz literacko – muzyczny „**Jaka to melodia, jaki to wiersz?**” ( **załącznik nr 4** )

(Quiz prowadzi nauczyciel – uczniowie są uczestnikami. Fragmenty nagrań Chopina przeplatane są wierszami, których temat wiąże się z sylwetką kompozytora. Zadanie uczniów polega na

podaniu poprawnego tytułu kompozycji muzycznej i tytułu wiersza. Nauczyciel krótkimi podpowiedziami pomaga w odgadnięciu pytań konkursowych.)

2. Nauczyciel kończy lekcję stwierdzeniem, że muzyka Chopina jest wciąż żywa, aktualna, wielu twórców czerpie z niej inspiracje. Na dowód tego uczniowie słuchają fragmentu piosenki z 1983 r., włoskiego wokalisty Gazebo - „I like Chopin”. ( *Nauczyciel wręcza uczniom tekst piosenki w wersji angielskiej i tłumaczenie w języku polskim.*) (załącznik nr 5)

3. Ocena aktywności uczniów. ( *Uczniowie, którzy wykazali największą aktywność podczas zajęć otrzymują stopnie.*)

4. Praca domowa:

Przygotuj pracę na jeden z podanych niżej tematów:

- Wirtualna ekspozycja pamiątek Chopinowskich – prezentacja multimedialna.
- Nakręć krótki film ukazujący sylwetkę Fryderyka Chopina.
- Zaprojektuj widokówkę okolicznościową z okazji 200 urodzin Fryderyka Chopina.

### Załącznik nr 1

**Wybór kompozycji Fryderyka Chopina i wierszy inspirowanych jego postacią.**

I.

#### Kompozycje muzyczne:

1. Etiuda c-moll op. 10 nr 12
2. Marsz żałobny c-moll op.72
3. Mazurek B-dur op.7 nr 1
4. Mazurek C-dur op. 33. nr 2
5. Nokturn B-moll op. 9 nr 1
6. Preludium Des-dur 15 op. 28
7. Polonez A-dur op. 40 nr 1
8. Polonez g-moll
9. Walc cis-moll op.64 nr 2
10. Walc a-moll
11. Życzenie op. 74 nr1

#### Teksty poetyckie:

1. Anna Kamieńska „Chopin na bruku”
2. Maria Konopnicka „Gdy polonez chopinowski”
3. Cyprjan Kamil Norwid „Fortepian Szopena”
4. Artur Oppman „Koncert Chopina”
5. Marian Piechal „Nuty Chopina”
6. Leopold Staff „Zniszczenie pomnika Chopina”
7. Leopold Staff „Nonsens”
8. Jan Twardowski „To wszystko trwa jak Chopin”
9. Kornel Ujejski „Marsz pogrzebowy”
10. Kazimierz Wierzyński „Chopin”

**ETIUDA** - (fr. *étude* – nauka) krótki utwór muzyczny na instrument solo, przeznaczony w założeniu dla ćwiczeń technicznych, mogący być jednak dziełem artystycznym, wymagającym od instrumentalisty brawury oraz wirtuozerskich umiejętności.

**MAZUREK** - muzyczna forma taneczna oparta na tańcu – mazur.

**NOKTURN** - (fr. *nocturne* - nocny) spokojna, zrównoważona instrumentalna forma muzyczna inspirowana poetyckim nastrojem ciemnej nocy.

**POLONEZ** - muzyczna forma taneczna oparta na tańcu polonez.

**PRELUDIUM** - ( łac. *praeludium* – przygrywka, prolog) wstęp instrumentalny do niektórych form (np. do fugi, suit); samodzielna forma instrumentalna, oparta często na jednolitym materiale motywowym.

**SCHERZO** - (wł. *dosl.* żart) instrumentalny utwór muzyczny, zazwyczaj o budowie trzyczęściowej, dawniej żartobliwy, o nieoczekiwanych efektach, później poważny, dramatyczny.

## **Załącznik nr 2**

### **O muzyce, kobietach i podróżach – rozmowa z Fryderykiem Chopinem.**

#### **1. Wielokrotnie zmieniał pan miejsce zamieszkania. Jakie wspomnienia wiążą się z miejscami, w których pan przebywał?**

Urodziłem się wprawdzie w Żelazowej Woli, w oficynie dworu hrabiego Skarbka, ale moje dzieciństwo i okres nauki związany był z Warszawą. W 1810 r. moi rodzice, siostra Ludwika i ja zamieszkaliśmy w prawym skrzydle Pałacu Saskiego, w którym miało siedzibę Liceum Warszawskie. Otrzymaliśmy to lokum, bo mój ojciec był wykładowcą języka francuskiego w tym liceum. Mieszkaliśmy tam 7 lat. W czerwcu 1817 r. zamieszkaliśmy w Pałacu Kazimierzowskim. Trzecie mieszkanie moich rodziców mieściło się w pałacu Czapskich, należącym do hrabiów Krasińskich. W okresie wakacji wyjeżdżałem do Szafarni, Kudowy Zdrój. Często przebywałem w Dusznikach Zdrój. W 1830 r. wyjechałem do Wiednia, a później przez wiele lat mieszkałem w Paryżu. Przyjechałem do Paryża z srebrnym kubkiem napełnionym polską ziemią. Moje pierwsze mieszkanie w Paryżu znajdowało się na czwartym piętrze przy bulwarze Poissonniere nr 27, składało się z niewielkiego pokoju z mahoniowymi meblami i balkonu z kutego żelaza. Za to widok na miasto miałem olśniewający.

#### **2. Kto był pana pierwszym nauczycielem?**

Moim pierwszym nauczycielem był Wojciech Żywny, który uczył mnie gry na fortepianie.

#### **3. Ile pan miał lat, gdy napisał swój pierwszy utwór, jak brzmiał jego tytuł i komu go dedykował?**

Gdy miałem 7 lat, skomponowałem swój pierwszy utwór. Był to Polonez g – moll, dedykowałem go hrabiance Wiktorii Skarbek.

#### **4. Kiedy wystąpił pan po raz pierwszy publicznie?**

Po raz pierwszy, publicznie wystąpiłem, gdy miałem 8 lat. Dokładnie pamiętam ten dzień, było to 24 lutego 1818 r., dałem wówczas koncert w Pałacu Radziwiłłów na Krakowskim Przedmieściu, którego dochód został przeznaczony na ubogich mieszkańców Warszawy. Było to dla mnie ogromne przeżycie. Pamiętam, że mama pięknie mnie wystroiła w czarne pluszowe ubranie, na którym bielił się koronkowy kołnierz.

#### **5. Czy to prawda, że podczas nauki w Liceum Warszawskim zasłynął pan jako karykaturzysta?**

Może nie zdobyłem sławy malarza, ale zdarzało mi się, że na lekcjach historii rysowałem pocieszne portrety Łokietka, Długosza, Kadłubka. Raz nawet narysowałem karykaturę rektora liceum – Lindego. Dziwnym trafem rysunek wpadł w jego ręce. Nie skarcił mnie jednak, tylko na brzegu rysunku napisał: "dobrze narysowany".

#### **6. U kogo uczył się pan muzyki w okresie studiów w Szkole Głównej Muzyki?**

Duży wpływ wywarł na mnie profesor Józef Elsner, który był wybitnym kompozytorem, twórcą oper i dyrygentem.

#### **7. Bohema artystyczna spotyka się w kawiarniach. Czy posiada pan swoją ulubioną kawiarnię?**

Jest 4 takie miejsca szczególnie mi bliskie. Gdy mieszkałem w Warszawie, często odwiedzałem kawiarnię „Pod Kopciuszkiem”. Upodobałem też sobie „Dziurkę”. Nazwa tej kawiarni wzięła się od drzwi wejściowych, które były tak małe, że jeśli ktoś nie wiedział, nie mógł domyślić się, gdzie prowadzą. Zazarte dyskusje prowadzili tu Seweryn Goszczyński, Maurycy Mochnacki. W 1828 r. otwarta została kawiarnia u Honoraty Ziemanowej zw. „Honoratką”. Organizowano tu występy muzyczne, więc i mnie to przyciągnęło. Najlepszą kawę parzono w Cafe Brzezińska, a ponieważ lubię ją pić, stąd też stałem się bywalcem tego lokalu.

### **8. Co stało się impulsem pana wojaży zagranicznych?**

Aby móc się doskonalić, trzeba poznawać dzieła obcych mistrzów. Pragnąłem doskonalić się w grze na fortepianie i aby zrealizować moje marzenia, musiałem wyjechać za granicę. Najpierw odwiedziłem Berlin i Wiedeń. Później przenieśliśmy się do Paryża.

### **9. Czy po przybyciu do Paryża zyskał pan od razu fanów i popularność?**

Po przyjeździe do stolicy Francji żyłem bardzo skromnie. Przez pierwsze lata nie udało mi się zaciekawić żadnego wydawcy moimi kompozycjami, mimo wcześniejszych sukcesów w Wiedniu. Nie miałem koncertów ani uczniów. Pieniądze przywiezione z Polski zaczęły się kończyć. Z pomocą przyszedł mi Albert Grzymała, który zorganizował mi koncert u baronowej Rothschild. Nie byłem gwiazdą wieczoru, bo był nią Franciszek Liszt, ale zaistniałem. To było coś! Od tego momentu, a zwłaszcza po koncercie w Sali Pleyela, zdobyłem wielu fanów i popularność. Aby żyć na przyzwoitym poziomie, dawałem 5 godzin lekcji dziennie, koncertowałem, komponowałem, spotykałem się z wydawcami, bywałem na salonach. Podczas pobytu na obczyźnie zaprzyjaźniłem się z wybitnymi artystami. Moimi przyjaciółmi byli Liszt, Berlioz, Balzac, Heine, Delacroix.

### **10. Krąży o panu opinia osoby rozrzutnej. Czy jest w niej cień prawdy?**

Rzeczywiście nie przywiązywałem nigdy wagi do zgromadzonych środków finansowych. Lubię otaczać się pięknymi rzeczami, dlatego kupuję luksusowe meble, wydaję krocie na wystawne kolacje, zamawiam eleganckie stroje u paryskich dyktatorów mody. Raz nawet kupiłem pozłacaną miseczkę dla pieska, ale on nie chciał z niej jeść. Moja rozrzutność przynosi negatywne skutki. Często brakuje mi na komorne, lekarstwa.

### **11. Jest pan mistrzem gry na fortepianie, dał pan wiele koncertów. Gdzie pan koncertował?**

Nie lubię występów w wielkich salach koncertowych, wolę kameralne spotkania. "Nie nadaję się do występowania na koncertach, przeraża mnie tłum, duszę się w jego oddechach, paraliżują mnie natarczywe spojrzenia". Zagrałem zaledwie 30 publicznych koncertów.

Koncertowałem w Belwederze, który był siedzibą Wielkiego Księcia Konstantego Pawłowicza i jego żony Polki, Joanny z Grudzińskich, w Gmachu Polskiego Towarzystwa Dobroczynności przy Krakowskim Przedmieściu 62 (24 lutego 1823 r.), w 1830 r. wystąpiłem w Teatrze Narodowym z koncertem własnych kompozycji. Ponadto miałem swoje koncerty w Dreźnie, Monachium oraz w Sali Pleyela w Paryżu. W 1848 r. rozpocząłem tournée po Anglii i Szkocji. Występowałem przed obliczem królowej Wiktorii w Stafford House oraz w Guildhall w ramach charytatywnej akcji pomocy polskim uchodźcom, którzy byli zmuszeni opuścić ojczyznę po upadku powstania listopadowego.

### **12. W pana życiu pojawiło się kilka wspaniałych kobiet – Konstancja Gładkowska, Delfina Potocka, Maria Wodzińska, George Sand. Która z nich wywarła największy wpływ na pana życie, była pana żoną?**

Na jednym z koncertów, przed moim wyjazdem z kraju, poznałem Konstancję. Była wówczas obiecującą śpiewaczką. Oczarowała mnie. Pod jej wpływem napisałem II część koncertu fortepianowego f-moll i zacząłem tworzyć następny utwór koncert fortepianowy e – moll. W Dreźnie poznałem Delfinę Potocką. Hrabina Potocka była piękną obdarzoną wielkim talentem śpiewaczką i muzycznym, zaprzyjaźniliśmy się. Dedykowałem jej nawet koncert fortepianowy f-moll, napisany pod urokiem Konstancji Gładkowskiej.

W 1836 r. w Dreźnie poznałem Marię Wodzińską. Zaręczyliśmy się, ale utrzymywaliśmy to w tajemnicy przez rok. Gdy poznałem Aurorę Dudervant - pseudonim literacki George Sand, okazało się, że to ona jest miłością mego życia, moją żoną. Georg jest sławną pisarką, kobietą wyemancypowaną, ceniącą osobistą wolność. To ona była moją największą żoną. Gdy byliśmy razem stworzyłem swoje największe dzieła – Poloneza A-dur, Preludia, Mazurka e-moll.

**13. Jest pan bardzo popularny. Stał się też pan natchnieniem dla wielu artystów. W 2002 roku Jerzy Antczak i Jadwiga Barańska wyreżyserowali film, którego jest pan głównym bohaterem „Chopin. Pragnienie miłości”. Co pan o nim sądzi?**

Film jest biograficzną opowieścią o moim życiu i burzliwym związku z George Sand. Reżyserzy, Jerzy Antczak i Jadwiga Barańska zmierzali się z trudnym zadaniem. Nakręcić o mnie film, to było duże wyzwanie. Na szczególną uwagę zasługują kreacje aktorskie – Piotra Adamczyka, Danuty Stenki. Świetna scenografia, rekwizyty, kostiumy, plenery. Ważną rolę odgrywa w filmie muzyka. Moje kompozycje wykonał brawurowo Janusz Olejniczak wraz z Polską Orkiestrą Symfoniczną. Zasługują na słowa uznania.

#### **Załącznik nr 4**

**Jaka to melodia, jaki to wiersz?- quiz literacko-muzyczny.**

**1. Kompozycję tę Fryderyk Chopin skomponował prawdopodobnie na Majorce. Dedykował ją Julianowi Fontanie. Zamierzeniem artysty było stworzenie kompozycji o charakterze koronacyjnym. Wysłuchajmy fragmentu.**

*( odpowiedź Polonez A-dur op. 40 nr 1)*

**2. Inspiracją do napisania tego wiersza były wydarzenia i represje, jakie spotkały mieszkańców Warszawy po zamachu dokonanym 19 września 1863 r. na gen. Teodora Berga, namiestnika cara w Królestwie Polskim. Oto jego fragment:**

*„(...) Byłem u ciebie w te dni, Fryderyku!  
Którego ręka... dla swojej białości  
Alabastrowej – i wzięcia – i szyku –  
I chwiejnych dotknięć, jak strusiowe pióro -  
Mieszała mi się w oczach z klawiaturą  
Z słoniowej kości...  
I byłeś, jako owa postać, którą  
Z marmurów łona,  
Niżli je kuto,  
Odejma dłuto  
Geniusz – wiecznego Pigmaliona! (...) ”*

*(odpowiedź Cyprian Kamil Norwid „Fortepian Szopena”)*

**3. Podaj tytuł kompozycji, którą Fryderyk Chopin skomponował w wieku 8 lat.**

*( odpowiedź Polonez g-moll)*

**4. Podaj tytuł i autora tego wiersza:**

*„Gdy polonez chopinowski  
Tajne struny serca ruszy,  
Zawsze wtedy mam widzenie  
Narodowej, polskiej duszy.  
Dusza ta mi się objawia  
Nie w zamęcie, nie w wybuchu,  
Ale w jakimś idealnym,  
Postępowym, wiecznym ruchu. (...)”*

*( odpowiedź Maria Konopnicka „Gdy polonez chopinowski”)*



**5. Jest to etiuda powszechnie znana jako „Rewolucyjna”.**

(odpowiedź Etiuda c-moll op. 10 nr 12)

**6. Autor tego wiersza uwiecznił w nim nie tylko postać Fryderyka Chopina, ale również emigracyjne grono słuchaczy jego muzyki.**

„Więc siedli emigranci, by słuchać Chopina.  
Polski klub. Na fotelach samych gwiazd elita:  
Mickiewicz i Słowacki, księżę Adam, świta,  
Ostatnie senatory, posły, jenerały.  
Dembiński, Dwernicki,  
Ursyn srebrnobiały,  
Książd Jełowicki obok księżnej Wirtemberskiej  
I chmurny jak dźwięk jego pieśni ukraińskiej,  
Brat ludu, wróg monarchów i książąt, Goszczyński (...)”

W niemą salę padł pierwszy dźwięk. Improwizuje.  
On oczy ma zamknięte. Lecz nie gra. Maluje.  
Przypomniał jakiś obraz: wieś w gruszkowych sadach,  
Bose dzieci na progach, malwy na lewadach,  
Roześmianą dziewczynę w kalinowym wianku,  
Rozdrgany graniem dzwonek w różowym poranku;  
Barwy mu dnia i zmierzchu wiążą się pod ręką –  
I widok, jakby wstążką, owinął piosenką.  
Dziwna piosenka, wszystkim słuchaczom przyjemna”

(odpowiedź Artur Oppman (Or-ot) “Koncert Chopina”)

**7. Jest to mazurek, który porywa do tańca. Tadeusz Szulc napisał o nim, iż „obiegał Polskę od krańca do krańca”. O jaki utwór chodzi?**

(odpowiedź Mazurek B-dur op.7 nr 1)

**8. Muzyka Fryderyka Chopina w okresie okupacji niemieckiej była zakazana, a jego piękny pomnik w Łazienkach został zburzony. Ten barbarzyński postępek napiętnował w swoim wierszu jeden z polskich poetów.**

„(...)Bo twoim sercem jest twa ziemia cała,  
Którą przebito wskroś. I jesteś żywy,  
Niepogrzebany, w otchłani burzliwej  
Chmur, gromów, grając – o bogom podobny!  
Nieszczęściu świata Wielki Marsz żałobny.”

(odpowiedź Leopold Staff „Zniszczenie pomnika Chopina”)

**9. Pieśń tę ułożył Stefan Witwicki, a rozpoczyna się ona od słów: „Gdybym ja była słoneczkiem”. Fryderyk Chopin skomponował do niej melodię. Jak brzmi tytuł tej „Pieśni”?**

(odpowiedź „Życzenie” op. 74 nr1)

**10. W wierszu tym współczesny poeta snuje swoje rozważania o sztuce odwołując się do twórczości Fryderyka Chopina.**

„ (...) *Choć piórem nie zapiszesz,  
maszyną nie wystukasz –  
To wszystko trwa jak Chopin,  
którego Pan Bóg słucha.*”

*( odpowiedź Jan Twardowski „To wszystko trwa jak Chopin” )*

**11. Franciszek Liszt powiedział o tej kompozycji, że słyszy w niej „pochód narodu pogrążonego w żałobie, oplakującego własną klęskę”. W późniejszych interpretacjach słyszano w tym utworze przede wszystkim ekspresję osobistą. Pochodzi z Sonaty b-moll.**

*(odpowiedź Marsz żałobny c-moll op.72)*

### **Załącznik nr 5**

#### **I like Chopin**

Remember that piano  
So delightful unusual  
That classic sensation  
Sentimental confusion  
Used to say  
I like Chopin  
Love me now and again

Pamiętaj ten fortepian  
taki zachwycający, niezwykły  
to klasyczna sensacja,  
sentymentalne zamieszanie.  
Mówił ktoś kiedyś  
lubię Chopina.  
Kochaj mnie teraz i wciąż.

Rainy days never say goodbye  
To desire when we are together  
Rainy days growing in your eyes  
Tell me where's my way

Deszczowym dniom nigdy nie mów żegnaj  
Wtedy cię pragnę, kiedy jesteśmy razem,  
deszczowe dni rosną w twoich oczach.  
Wskaż mi moją drogę.

Imagine your face  
In a sunshine reflection  
A vision of blue skies  
Forever distractions  
Used to say  
I like Chopin  
Love me now and again

Wizerunek twojej twarzy  
w słońca odbiciu  
obraz na błękitnym niebie  
na zawsze rozproszony.  
Mówił ktoś kiedyś  
lubię Chopina.  
Kochaj mnie teraz i wciąż.

**Gazebo**, czyli Paul Mazzolini urodził się 18 lutego 1960 roku w Bejrucie – w rodzinie włoskiego dyplomaty i amerykańskiej wokalistki. Dzieciństwo spędził podróżując z rodzicami po całym świecie.

Jako nastolatek grał w zespole rockowym, a następnie studiował grę na gitarze klasycznej w Paryżu. Przez kolejne dwa lata przebywał w Londynie.

Następnie wrócił do Włoch i na początku lat nagrał swoją pierwszą piosenkę - "Masterpiece", która w roku 1982 stała się przebojem. Rok później Gazebo wydał debiutancki album, zatytułowany "Gazebo", na którym znalazł się wielki przebój "I like Chopin". Tanecznie – popowy album sprzedał się w wielomilionowym nakładzie, a singiel znalazł się na szczytach zestawień w 15 krajach.